

Kommando Mühleisen

Yngvar Bordewich Steinholt

I sin spalte i KK 17. november gjør Wenche Mühleisen et gjestespill som filmkritiker. Kinopublikum får her vite at de bør kjenne seg dypt fornærmet, og at filmen *Baader-Meinhof* er spekulativ fordi den viser kvinnelige terrorister med "kniks i hofte". I likhet med en del andre villfarne får jeg har snakket med, føler jeg meg like lite fornærmet av Uli Edels film som jeg føler at Mühleisens kritikk treffer mål. Filmen gir etter min mening en sterk og dypt tankevekkende skildring av hvordan aktivisme blir voldelig og hvordan volden tilslutt tar overhånd. Uten å kunne skilte med noe stort rulleblad som aktivist kjenner man seg igjen i, og lar seg rive med av, demonstrasjonsscenene i innledningen. De som er blitt banket, arrestert, avkledd og ydmyket av opprørspoliti fra Praha til Göteborg til Genova vet langt bedre enn meg hva dette handler om. Selv har jeg sett hvor sinte, desperate og redde mennesker blir når fredelige demonstrasjoner møtes med brutalitet og forebyggende arrestasjoner. Fristelsen til å ty til motvold kommer brått og kan overmanne selv en kompromissløs pasifist.

Demonstrasjonsscenen i filmens åpning banker med sitt lydspor av stokke- og batongslag fast hva filmens hovedtema er. Undertegnede tok seg i å skjære tenner under scenene. Men åpningsscenen har åpenbart overhodet ikke gjort noe inntrykk på Mühleisen, som lar filmens bokstavelig talt demonstrativt anskueliggjorte hovedtema ligge og istedet angriper den for ikke å handle om det hun vil den skal. Hun har selvsagt all mulig rett til å banke løs på sin helt egen spiker, men dermed blir ikke filmen hverken kunstnerisk eller budskapsmessig forfeilet. Å kritisere filmen helt uten hensyn til dens egne premisser er sikkert morsomt, men ikke nevneverdig storsinnet eller saklig.

I det sovjetiske utdanningssystemet var innledningen om Lenin og Partiets rolle obligatorisk fra barneskolestiler til doktorgrader, fra historiefaget til termodynamikk. Litteratur og film ble i stor utstrekning refusert og holdt tilbake for ikke å ha framstilt Partiets rolle og den ortodokse sovjetideologien tilfredsstillende. Det som gjør Mühleisens gjestespill som filmkritiker lite overraskende er hennes klage over at idealene til hennes Ene Sanne Lære - den ortodokse nordiske feminismen - ikke kommer til uttrykk i *Der Baader-Meinhof Komplex*. Filmen er altså derfor forfeilet og fornærmelig. Alle som har levd i den håpløse illusjon at den var både severdig og i høy grad tankevekkende må straks ta et oppgjør med sine patriarkalske og kvinnefiendtlige holdninger (og male-gaze-dragning mot kvinnelige terrorister med kniks). Kjønnsperspektiv er alfa og omega. Tema som aktivisme og vold skal enten underordnes kjønnsperspektivet, eller overses. Vi ideologisk uopplyste må nok pent se filmen en gang til med de rette brillene, la oss fornærme, og ønske den ugjort.